

00.

B. 140.

Regulamin gminny

dla

PAŃSTWA PRUSKIEGO.

Z dnia 11. Marca 1850.

or. 14. l. 100. w. 14.

Poznań.

Nakładem E. S. Mittler'a.

1850.

00.

B. 140.

Regulamin gminny

dla

PAŃSTWA PRUSKIEGO.

Z dnia 11. Marca 1850.

Wzrosty dnia 100. w 1850

Poznań.

Nakładem E. S. Mittler.

1850.

29.140.

Regulamin gminy

PAŃSTWA PRUSKIEGO.

977330

[Handwritten signature]

Poznań, członkami Ludwika Merzbacha.

1880

Bibl. UAM
49K 134

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski, Król Pruski i t. d. stanowimy, za zgodą obu Izb, co następuje:

Tytuł I.

O zasadach urządzenia (składu) gmin.

§. 1.

Do obwodu gminnego (obszar, pola, osada) należą wszystkie wśród granic takowego położone grunta.

Każdy grunt albo do obwodu gminnego należeć albo taki tworzyć musi.

Zmiany obwodów gminnych tylko za zgodą zastępstw dotyczących gmin i po wysłuchaniu zastępstwa powiatowego przez uchwałę rady obwodowej skuteczne być mogą.

Uchwała takowa potrzebuje do swęj ważności przyzwolenia Króla i nabiera mocy obowiązującej po jej ogłoszeniu przez dziennik urzędowy. Zmiany obwodów gminnych, które przy okazji podziałów wspólności zachodzą, niniejszym postanowieniom nie podlegają.

§. 2.

Wszyscy mieszkańcy obwodu gminnego należą do gminy.

Jako mieszkańcy uważają się ci, którzy w obwodzie gminnym wedle postanowień prawnych swoje mają pomieszkanie.

§. 3.

Wszyscy mieszkańcy (§. 2.) gminy do spółużywania publicznych instytucji gminnych uprawnieni i do udziału przy ciężarach gminnych wedle przepisów niniejszej ustawy są obowiązani.

Postanowienia szczególnych fundacyi, które z takimi instytucjami gminnymi są połączone również takowych się dotyczące na szczególnych tytułach zasadzające się prawa prywatne niniejszém nienaruszone zostaną.

Kto w gminie posiadłość ma gruntową albo stałą proceder prowadzi, lecz w gminie nie mieszka, jest tylko obowiązany do ponoszenia tych ciężarów, które na posiadłość gruntową albo na proceder albo na dochód z owych źródeł wpływający są nałożone.

O ile bory do podatków i ciężarów gminnych pociągnęte być mogą, wedle szczególnych stosunków takowych do gmin na być oznaczonem. Zebranie prowincyalne ma względem tego bliższe wydać postanowienia, które przyzwolenia Króla potrzebują.

Aż do wydania takich postanowień posiedziiele boru do podatków i ciężarów gminnych w wyższej jak dotąd mierze przeciwko ich woli tylko tak dalece pociągniętemi być mogą, o ile rada gminna w porozumieniu z prezydentem regencyi to za stosowne uzna. W prowincyi Westfalskiej i prowincyi Reńskiej aż do wydania takich postanowień pozostaje się przy dotychczasowych prawach i obowiązkach rządu jako posiedziela borów.

Grunta w §§. 7., 8. i 9. ustawy z dnia 21. Stycznia 1839. (Zbiór praw, strona 31. i 32.) jako nie uwłasnione do użytku oznaczone, albo do publicznej służby lub używania przeznaczone, w całym Państwie od podatków gminnych tak dalece wolne być mają, o ile takowe to uwolnienie podczas ogłoszenia niniejszego regulaminu gminnego już posiadały.

Czasowe uwolnienia od podatków i prestacki gminnych mają być dozwolone dla gruntów, na których nowe budowle przedsięwzięte zostały.

Wszystkie inne uwolnienia osobiste przez gminy odkupione być mogą i takowe ustają, jeżeli wynagrodzenie szkody ustanowionem i zapłaconem zostało. Kto wynagrodzenia chce dochodzić, powinien pretensyę takową w przeciągu roku po zaprowadzeniu niniejszego regulaminu w dotyczącej gminie (§. 156.) u przełożenia gminnego zameldować, ponieważ w przeciwnym razie uwolnienie i pretensya o wynagrodzenie ustają. Wynagrodzenie szkody nastąpi w 20sobowej ilości wartości rocznej uwolnienia wedle przecięcia ostatnich 10 lat przed ogłoszeniem niniejszego regulaminu gminnego. Jeżeli inne wynagrodzenie szkody specjalnym prawem tytułem jako miarodawczem jest ustanowione, natenczas przy takowem się pozostawia. Kwota wynagrodzenia ustanawia się z wyłączeniem zwyczajnych środków prawa przez sędziów polubownych, z których jednego posiedziela uwolnionego dotąd gruntu, drugiego zastępstwo gminne mianuje. Wyższego sędziego polubownego, jeżeli względem mianowania tegoż sędziowie polubowni pojednać się nie mogą, władza dozorcza mianuje.

Wszystkie uwolnienia osobiste znoszą się bez wynagrodzenia szkody.

§. 4.

Każdy samodzielny Prusak jest wyborcą gminnym, jeżeli od roku

- 1) mieszkańcem jest obwodu gminnego (§. 2.)

2) żadnego wsparcia ubogich ze środków publicznych nie pobierał, a

3) dotyczące go podatki gminne płacił; nakoniec

4) przynajmniej dwa talary jako roczną kwotę podatków stałych płaci, albo jeżeli chodzi o zawiadywaną wedle tytułu III. gminę, grunt wartości 100 talarów, albo dom w obwodzie gminnym posiada.

W gminach obowiązanych do podatku od mlewa i rzezi w miejsce dopłaty do stałych podatków krajowych wstępuje dowód, że członek gminny czysty ma dochód roczny, który wynosi

dla gmin pod 10,000 mieszkańców 200 talarów,

dla gmin 10,000—50,000 mieszkańców 250 talarów,

dla gmin przeszło 50,000 mieszkańców 300 talarów.

Zapłaty podatków, dochód i posiadłość gruntowa żony, zostaną mężowi, a zapłaty podatków, dochód i posiadłość gruntowa nieletnich, odnośnie pod władzą ojcowską znajdujących się dzieci, ojcu dorachowane.

Jako samodzielny uważa się po ukończeniu 25. roku życia ten, który ma własne gospodarstwo, jeżeli mu prawo dyspozycji względem majątku albo administracji takowego przez wyrok sądowy nie jest odebrane.

Do niepłatnych miejsc przy administracji gminnej, jako też do zastępstwa gminnego tylko ci mieszkańcy obwodu gminnego obranymi być mogą, którzy są wyborcami gminnymi.

Od prawa wyboru i wybieralności wykluczeni są ci, którzy się w skutek prawomocnego wyroku sądowego nie znajdują w pełnem dzierżeniu praw obywatelskich i krajowych.

Prawo wyboru i wybieralność pozostają tak długo w zawieszeniu, dopóki uprawniony się znajduje w sądowym areszcie, albo w indagacji kryminalnej, albo w konkursie. Gdzie reński kodex cywilny ma ważność, prawo wyboru i wybieralność tego, co się znajduje w niemożności zapłacenia, tak długo zostają w zawieszeniu dopóki rehabilitacja nie jest wyrzeczona.

§. 5.

Ktokolwiek w gminie od roku więcej jak jeden z trzech mieszkańców najwyższe podatki płacących, tak co do stałych rządowych, jako też co do gminnych podatków opłaca, również ma prawo, nie potrzebując w gminie mieszkać albo tamże przebywać, do udziału w wyborach, skoro resztę uwłaśnień posiada, aby być wyborcą gminnym.

Toż samo prawo służy osobom jurystycznym, jeżeli w takiej mierze w gminie opłacają podatki.

Gminy są korporacyami.

Każdej gminie służy administracja samodzielna spraw własnych.

§. 7.

W gminach przełożństwo gminne i rada gminna się utworzą, które wedle bliższego przepisu niniejszej ustawy takowe zastępują. Przełożństwo gminne jest władzą miejscową i zawiaduje sprawami gminnymi.

Połączone z gruntami lennemi i dziedzicznie soltyскими prawa i obowiązki co do administracji urzędu soltyckiego znoszą się.

§. 8.

Każda gmina jest upoważniona, swoje szczególne urządzenia w statucie gminnym spisać, który natenczas tworzy zasadę tegoż szczególnego urządzenia.

Przedmiotami takiego statutu są:

- 1) Ustanowienia względem takich spraw gmin, jako też względem takich praw i obowiązków ich członków, względem których niniejsza ustawa dozwala rozmaitości, albo żadnych wyraźnych postanowień nie zawiera;
- 2) postanowienia względem innych właściwych stosunków i urządzeń.

Statut gminny potrzebuje potwierdzenia rady obwodowej po uprzednim zdaniu opinii przez komitet powiatowy.

§. 9.

Dla gmin mających przeszło 1500 mieszkańców za zwyczaj postanowienia Tytułu II., a dla gmin mających nie więcej jak 1500 mieszkańców, za zwyczaj postanowienia Tytułu III. zastósowanie znajdują.

Na wniosek w owych gminach wedle Tytułu II., a w tych gminach wedle Tytułu III. obranej rady gminnej jednakowoż od rady obwodowej również gminy przeszło 1500 mieszkańców postanowieniom Tytułu III. a gminom pod 1500 mieszkańców postanowieniom Tytułu II., poddane być mogą.

Tytuł II.

O gminach mających przeszło 1500 mieszkańców.

Rozdział I.

O składzie i wyborze rady gminnej.

§. 10.

Rada gminna składa się z 12 członków (reprezentantów gminy) w gminach pod 2500 mieszkańców,

z 18 w gminach	2,500	aż	5,000	mieszkańców,
- 24 -	5,001	-	10,000	
- 30 -	10,001	-	20,000	
- 36 -	20,001	-	30,000	
- 42 -	30,001	-	50,000	
- 48 -	50,001	-	70,000	
- 54 -	70,001	-	90,000	
- 60 -	90,001	-	120,000	

W gminach mających przeszło 120,000 mieszkańców za każde dalsze 50,000 mieszkańców sześciu reprezentantów gminnych przystępuje.

Gdzie liczba członków wedle dotychczasowych postanowień inna była, pozostaje się przy tej liczbie, dopóki na nowo obrana rada gminna z przyzwoleniem rady obwodowej, zmniejszenia albo pomnożenia takowych nie uchwaliła.

§. 11.

Na cel wyboru rady gminnej, wyborcy gminny (§§. 4. i 5.) wedle opłacanych od nich stałych podatków, (podatki gminne, powiatowe, obwodowe, prowincyjne i rządowe) w gminach, gdzie podatek od mlewa i rzezi istnieje, wedle ich dochodu, na trzy oddziały podzieleni zostaną.

Pierwszy wydział składa się z tych, którzy najwyższe kwoty aż do ilości trzeciej części ogółowej kwoty podatku wszystkich wyborców gminnych opłacają, albo którzy najwyższy dochód aż do ilości trzeciej części ogółowego dochodu wszystkich wyborców gminnych posiadają.

Do pierwszego wydziału należy ten, którego kwota podatkowa albo dochód tylko po części w pierwszą trzecią część przypada. Reszta wyborców tworzy drugi i trzeci wydział; drugi wydział dochodzi aż do połowy podatku ogólnego resp. dochodu ogólnego tych wyborców.

Podatki, które za posiadłość gruntową, albo za prowadzenie procederu w innej gminie opłacane zostaną, jako też podatki za procedery nie na pewnym miejscu wykonane, nie mają się rachować przy utworzeniu wydziałów.

Ślužebności (§. 49.) również jak i podatki zarachowane być mają.

Żaden wyborca zarazem do dwóch oddziałów należeć nie może. Jeżeli się ani wedle kwoty podatku albo dochodu, albo wedle alfabetycznego porządku nazwisk nie da oznaczyć, który z pomiędzy kilku wyborców do pewnego wydziału ma być rachowanym, natenczas los stanowi.

Każdy wydział obiera trzecią część członków na radę gminną, nie będąc przy tém do wyborców wydziału wiązany.

Jeżeli do jakiego wydziału więcej niżeli 500 wyborców należy, natenczas wybór w takowym wedle obwodów nastąpić może. Również gminy, składające się z kilku miejsc na obwody wyborcze podzielone być mogą. Liczba i ograniczenia obwodów wyborczych, jako też liczba od każdego takowych mających być obranymi reprezentantów gminnych, ustanawia się przez przełożęństwo gminne wedle liczby wyborców.

§. 13.

Przy gminach kilka miejsc obejmujących rada obwodowa wedle stosunku liczby mieszkańców oznaczyć może, ile członków rady gminnej z każdego pojedynczego miejsca ma być obranych.

§. 14.

Półowa reprezentantów gminnych przez każdy wydział mających być obranymi, musi się składać z posiadzieli gruntowych, (właścicieli, użytkujących i takich, którzy prawo dziedzicznego posiadania mają). Jeżeli się w jakiej gminie żadnych albo tylko mało posiadzieli gruntowych znajduje, natenczas zamiast takowych albo im zarówno dzierzawcy obrani być mogą. Bliższe w tej mierze postanowienia rada obwodowa dla każdego szczególnego miejsca ma wydać.

§. 15.

Członkami rady gminnej być nie mogą:

- 1) mianowani od rządu członkowie władzy dozorczej, (§. 138).
- 2) Członkowie przełożęństwa gminnego i inni urzędnicy gminni,
- 3) członkowie sądów powiatowych, miejskich i ziemskich włącznie sędziów pojedynczych swych obwodów sądowych, również członkowie wyższych sądów,
- 4) urzędnicy prokuratury rządowej,
- 5) urzędnicy policyjni,
- 6) należące do stojącego wojska i do zakładów obrony krajowej osoby.

Ojciec i syn jako też bracia zarazem członkami obwodu gminnego być nie powinni. Jeżeli w tej mierze pokrewnięci razem są obrani, natenczas tylko starszy dopuszczonym zostanie.

§. 16.

Członkowie rady gminnej na 6 lat się obierają. Jednakowoż każdy wybór swój skutek traci z ustaniem wybieralności (§. 4.). Co dwa lata trzecia część występuje i uzupełnia się przez nowe wybory. Pierwszy i drugi raz występujący dla każdego wydziału losem oznaczeni zostaną.

§. 17.

Spis wyborców gminnych, który potrzebne przymioty tako-

wych wykazuje, od przelożenia gminnego prowadzonym i corocznie w Lipcu sprostowanym zostanie.

Spis dzieli się wedle wydziałów wyborczych a w przypadku §. 12. wedle obwodów wyborczych.

§. 18.
Przełożenstwo gminne sprostuje spis w czasie od 1. aż do 15. Lipca.

Od 15. aż do 30. Lipca spis w jednym albo w kilku do publicznej wiadomości podanych lokalach w gminie otwarcie wyłożonym zostanie.

W biegu tego czasu każdy mieszkaniec gminny przeciwko prawdziwości spisu u przelożenia gminnego zarzuty zanieść może.

Rada gminna stanowi o tém aż do 15. Sierpnia.

W przeciągu 10 dni po zakomunikowaniu decyzji, odwołanie się do rady obwodowej jest dozwoloném, która w przeciągu 4 tygodni stanowczo zadecyduje.

Jeżeli nazwisko przyjętego raz do spisu mieszkańca znów ma być wykreśloném, natenczas to mu z podaniem powodów 8 dni wprzód od przelożenia gminnego ma być zakomunikowaném.

§. 19.
Wybory do regularnego uzupełnienia rady gminnej co dwa lata w Listopadzie mają miejsce. Wybory trzeciego wydziału następują najprzód, a pierwszego na koniec.

Nadzwyczajne wybory do uzupełnienia występujących wśród peryodu wyborczego członków od rady gminnej ustanowione albo od rady obwodowej rozporządzone być mogą. Uzupełniający (członek) tylko aż do końca 6 lat pozostaje w czynności, na które występujący był obranym.

Wszystkie wybory uzupełniające lub zastępcze od tych wydziałów i obwodów (§. 12.) przedsięwzięte zostaną, od których występujący był wybranym. Jeżeli liczba mających być obranymi reprezentantów gminnych przez trzy nie da się dzielić, natenczas, jeżeli tylko jeden pozostaje, takowy od drugiego wydziału ma być obranym. Jeżeli dwaj pozostają, natenczas pierwszy wydział jednego, a trzeci wydział drugiego wybiera.

§. 20.
Rada gminna każdego czasu potrzebne postanowienia, do uzupełnienia potrzebnej liczby posiedzieli gruntów (§. 14.) ma wydać. Jeżeli liczba posiedzieli gruntów mających być obranymi, przez liczbę obwodów wyborczych nie jest dzielną, natenczas rozdzielenie na pojedyncze obwody wyborcze przez los ustanowionem zostanie.

Z tém ograniczeniem występujący członkowie rady gminnej każdego czasu znów obrani być mogą.

§. 21.

Czternaści dni przed wyborem w spisie (§. 17. 18.) oznaczeni wyborcy przez przełożeństwo gminne do wyborów za pomocą piśmiennego zapozwania, albo zwyczajnego w miejscu ogłoszenia zwołani zostaną.

Zapozwanie albo ogłoszenie musi lokal, dnie i godziny, w których głosy u przełożeństwa wyborczego mają być podane, ściśle oznaczyć.

§. 22.

Przełożeństwo wyborcze składa się w każdym obwodzie wyborczym, z Burmistrza albo mianowanego przezeń zastępcy jako przewodniczącego i z dwóch od rady gminnej obranych asystentów. Za każdego asystenta rada gminna obiera zastępcę.

§. 23.

Każdy wyborca przełożeństwu wyborczemu ustnie do protokołu oświadczyć musi, komu chce swój głos dać. Tyle osób ma oznaczyć, ile mają być obranymi.

Tylko w §. 5. wymienione, w gminie nie zamieszkałe, najwyższe podatki opłacające, i jurystyczne osoby, jako téż dla służby wojskowej od swego obwodu gminnego oddaleni wyborcy prawo swoje głosowania przez pełnomocników wykonywać mogą. Pełnomocnicy muszą sami być wyborcami gminnymi.

Jeżeli plenipotencia w formie wierzytelnej nie jest wystawioną, natenczas względem uznania takowej, przełożeństwo wyborcze stanowczo decyduje.

§. 24.

Obrani są ci, którzy przy pierwszym głosowaniu absolutną większość głosów (więcej niżeli połowę głosów) otrzymali. Jeżeli przy pierwszym głosowaniu absolutna większość nie dla tylu osób, jak mają być obranymi, się okazała, natenczas drugi wybór przedsięwziętym zostanie.

Przełożeństwo wyborcze nazwiska tych osób, które po obranych osobach najwięcej głosów otrzymały, w téj mierze spisie, aby podwójna liczba mających jeszcze być obranymi członków, osiągnięta została. Ten spis uważa się potem jako spis wybieralnych.

Do drugiego wyboru wyborcy 8 dni wprzód zwołani zostaną przez ogłoszenie przełożeństwa wyborczego rezultat pierwszego wyboru zawierające. Przy drugim wyborze absolutna większość głosów nie jest potrzebna.

Pomiędzy tymi, którzy równą liczbę głosów otrzymali, stanowią los.

Kto w kilku wydziałach albo obwodach jest obranym, ma oświadczyć, który wybór chce przyjąć.

§. 25.

Protokoły wyborcze od przełożenia wyborczego podpisane i od przełożenia gminnego zachowane być mają. Przełożenie gminne rezultat ukończonego wyboru natychmiast ma ogłosić.

Przeciwno postępowaniu wyborczemu od każdego wyborcy gminny, śród 10 dni po ogłoszeniu u władzy dozorczej, zażalenie zanesione być może.

Przy ważnych nieregularnościach władza dozorcza, wybory na zażalenie zaszle albo z urzędu w przeciągu 20 dni, po ogłoszeniu przez decyzją uzasadnioną, za nieważne ma oświadczyć.

§. 26.

Przy regularném uzupełnieniu, nowo obrani członkowie rady gminnej, z początkiem następującego po ich wyborze roku rozpoczynają swoje czynności, występujący aż do tego czasu pozostają w czynności.

Przełożenie gminne wprowadzenie obranych (członków) i zobowiązanie ich daniem ręki zamiast przysięgi ma rozporządzić.

Rozdział II.

O składzie i wyborze przełożenia gminnego.

§. 27.

Przełożenie gminne składa się z burmistrza, assystenta jako zastępcy tegoż i z liczby ławników (radców miejskich) a to w gminach

pod 2,500 mieszkańców 2 ławnicy,

2,500 „ 10,000 „ 4 „

10,001 „ 30,000 „ 6 „

30,001 „ 60,000 „ 8 „

60,001 „ 100,000 „ 10 „

Przy więcej jak 100,000 mieszkańców na każde dalsze 50,000 mieszkańców 2 ławnicy przystępują. Gdzie liczba członków zastępstwa gminnego (magistratu) wedle dotychczasowych postanowień większa była, pozostaje się przy tej ostatniej tak długo, dopóki rada gminna z przyzwoleniem rady obwodowej zmniejszenia nie ustanowiła.

Wszystkie gminy wielkiej objętości albo licznój ludności od przełożenia gminnego na obwody miejscowe po słuchaniu rady gminnej porozdzielane będą.

W każdym obwodzie przełożony obwodowy mianowanym zostanie, który od rady gminnej z wyborców obwodu na sześć lat obranym a od przełożenia gminnego potwierdzonym zostanie.

Przełożeni obwodowi są organa przełożeństwa gminnego i obowiązani, jego rozporządzeniom być posłusznymi, mianowicie go w miejscowych czynnościach obwodu wspierać.

W miejscach w §. 13. wymienionych burmistrz wedle postanowienia radcy ziemiańskiego przez tamże mieszkającego członka rady gminnej od niego wybranego zastąpionym być może.

§. 28.

Członkami przełożeństwa gminnego być nie mogą :

- 1) członkowie władzy dozorczej,
- 2) członkowie rady gminnej, również urzędnicy niżsi gminni, włącznie poborcy gminnego,
- 3) duchowni i nauczyciele przy publicznych szkołach,
- 4) członkowie stanu sędziowskiego i urzędnicy prokuratury rządowej,
- 5) urzędnicy policyi,
- 6) do stojącego wojska i do zakładów obrony krajowej należące osoby.

Ojciec i syn, teść i zięć jako też bracia i szwagrowie nie mogą razem być członkami rady gminnej i przełożeństwa gminnego.

Jeżeli szwagrostwo w biegu peryodu wyborczego powstanie, natenczas członek ten występuje, przez którego przeszkoda takowa nastąpiła.

Ojciec i syn, teść i zięć, jako też bracia, nie mogą być razem członkami przełożeństwa gminnego i rady gminnej.

Osoby które prowadzą procedury oznaczone w ustawie z dnia 7. Lutego 1835. (Zbiór praw str. 24.) nie mogą być burmistrzami.

§. 29.

Assystenci i ławnicy, których liczba w §. 27. jest oznaczona, od rady gminnej absolutną większością głosów na 6 lat obranemi zostaną. Co 3 lata połowa ławników występuje i nowym wyborem zastąpioną zostanie. Pierwszy raz występujących oznaczy los. Występujący znów obrani być mogą.

Prócz ławników, gdzie potrzeba tego wymaga, jeszcze jeden albo kilku członków płatnych (syndyk, podskarbi, [kassyer,] radzca szkólny, radzca budowniczy i t. d.) dla osobnych gałęzi czynności obrani być mogą.

Burmistrz i członkowie płatni przełożeństwa gminnego od rady gminnej przez absolutną większość głosów na 12 lat obrani zostaną.

§. 30.

Za każdego mającego się obrać członka przełożeństwa gminnego głosuje się osobno. Jeżeli absolutna większość głosów przy pierwszym głosowaniu osiągnięta nie zostanie, natenczas te cztery

osoby, na których najwięcej głosów przypadło, do ściślejszego wyboru podanemi zostaną. Jeżeli i w ten sposób absolutna większość głosów osiągnięta nie zostanie, natenczas pomiędzy temi dwoma osobami, które przy drugim głosowaniu najwięcej głosów otrzymały, ściślejszy wybór nastąpi. Przy równości głosów stanowi los.

§. 31.

Burmistrze i assystenci obrani potrzebują potwierdzenia. Potwierdzenie w gminach przeszło 10,000 mieszkańców należy do Króla, w innych gminach do prezydenta regencyjnego. Potwierdzenie odmówionem być może tylko po słuchaniu rady obwodowej. Jeżeli potwierdzenie odmówionem zostanie, natenczas rada gminna przystępuje do nowego wyboru.

Jeżeli i ten wybór po słuchaniu rady obwodowej potwierdzonym nie zostanie, natenczas Królowi a odnośnie prezydentowi regencyi mianowanie na najwięcej 6 lat służy.

Toż samo ma miejsce, jeżeliby rada gminna wyboru miała się wzbraniać.

§. 32.

Członkowie przełożeństwa gminnego przed zaczęciem ich urzędu przez burmistrza w publicznem posiedzeniu rady gminnej przysięgą zobowiązani zostaną, burmistrz przed prezydentem regencyi albo mianowanym od tegoż komissarzem w publicznem posiedzeniu rady gminnej przysięgą zobowiązanym zostanie.

Rozdział III.

O zebraniach i czynnościach rady gminnej.

§. 33.

Rada gminna ma uchwalić względem wszystkich spraw gminnych, o ile takowe wyłącznie przełożeństwu gminnemu nie są przekazane. Takowa zda swoją opinią względem wszystkich przedmiotów, które jej na ten cel przez władzę dozorcą przedłożone zostaną.

Ustanowione przez radę gminną uchwały są dla gmin zobowiązujące. Jednakowoż rada gminna zapadłych uchwał do wykonania przeprowadzić nie może.

Członkowie rady gminnej nie są obowiązani do żadnych instrukcyi lub poleceń wyborew i obwodów wyborezych. Względem innych jak spraw gminnych rada gminna tylko natenczas może uchwalić, jeżeli takowe przez osobne ustawy albo w pojedynczych przypadkach przez polecenia władzy dozorczej albo regencyi obwodowej jej są przekazane. Rada gminna kontroluje administracyą. Takowa zatem jest upoważniona o wykonaniu swych uchwał i o obró-

ceniu wszystkich dochodów gminnych się przekonać. Takowa może na ten cel akta przeglądać i komitety ze swego grona mianować.

§. 34.

Rada gminna obiera rocznie przewodniczącego jako też zastępcę tegoż ze swego grona.

Rada gminna zgromadzi się, ile razy tego jęj czynności wymaga.

Przełożęństwo zapozwaném zostanie do wszystkich zgromadzeń; rada gminna może żądać, ażeby deputowani przełożęństwa byli przytomni.

Przełożęństwo musi być słuchaném, ile razy tego żąda.

§. 35.

Zwołanie rady gminnej nastąpi przez przewodniczącego, takowe musi nastąpić, jeżeli czwarta część członków rady gminnej albo przełożęństwo gminne tego żąda.

§. 36.

Sposób zwołania ustanowi raz na zawsze rada gminna.

Zwołanie nastąpi z podaniem przedmiotów czynności; wyjawszy naglące przypadki takowe przynajmniej dwa wolne dni wprzód ma nastąpić.

§. 37.

Uchwałą rady gminnej również regularne dni posiedzeń ustanowione być mogą. Jednakowoż i natenczas przedmioty czynności przynajmniej dwa wolne dni wprzód, członkom rady gminnej i przełożęństwu doniesione być muszą.

§. 38.

Rada gminna tylko natenczas postanowić może, jeżeli więcej niż połowa jęj członków jest obecna. Wyjątek od tego ma miejsce, jeżeli rada gminna po trzeci raz do czynności względem tego samego przedmiotu zwołana w dostatecznej liczbie jednakowoż się nie stawila.

Przy drugim i trzecim zwołaniu na to postanowienie wyraźnie wskazaniem być musi.

§. 39.

Uchwały wedle większości głosów ustanowione zostaną. Przy równości głosów stanowi głos przewodniczącego. Kto nie głosuje, uważa się jako obecny, ale większość głosów li tylko wedle liczby głosujących ustanowiona zostanie.

Przy wszystkich wyborach przepisane w §. 30. postępowanie na miejsce.

§. 40.

Przy czynnościach względem praw i obowiązków gminy ten udziału mieć nie może, którego interes z interesem gminy w sprzeczności się znajduje. Jeżeli dla wyłączenia takowego zebranie do ustanowienia uchwały uwłasnione odbyć się nie może, natenczas przełożenstwo gminne, albo jeżeli również takowe z przyczyny powyżej wymienionej do ważnej uchwały nie jest upoważnione, władza dozoreza o zachowaniu dobra gminnego ma radzić i w razie potrzeby osobnego zastępcę dla gminy ustanowić.

§. 41.

Posiedzenia rady gminnej są publiczne. Dla pojedynczych przedmiotów osobną uchwałą na tajném posiedzeniu ustanowioną publiczność wykluczona być może. Posiedzeń nie wolno odbywać w gościach (domach zajezdnych) i w karczmach.

§. 42.

Przewodniczący kieruje czynnościami, rozpoczyna i zamyka posiedzenia i utrzymuje porządek w zgromadzeniu. Tenż każdego słuchacza z izby posiedzenia oddalić może, który publiczne oznaki zadowolenia albo nieukontentowania daje, albo jest przyczyną niespokojności jakiegośkolwiek bądź rodzaju.

§. 43.

Uchwały rady gminnej i nazwiska obecnych przy tém członków, do osobnej książki zapisane być powinny.

Takowe przez przewodniczącego i przynajmniej trzech członków podpisane zostaną. Miejsce ostatnich od rady gminnej obrany w posiedzeniu publiczném, przez burmistrza do tego przysięga zobowiązany protokulista zastępować może.

Wszelkie uchwały przełożenstwu gminnemu zakomunikowanemi być mają.

§. 44.

Rada gminna uchwałą względem użytkowania majątku gminnego.

Względem majątku, który nie należy do korporacji gminnej w jej ogóle, rada gminna tylko tak dalece uchwały stanowić może, o ile do tego przez wolą interessentów albo przez inny tytuł prawa jest powołana.

Do majątku korporacji i fundacyi jako też do tego, który tylko do posiedzicieli domów albo do mieszkańców innych klas należy, inne osoby nie mają żadnego prawa.

§. 45.

Przyzwolenie rady obwodowej jest potrzebne:

- 1) do sprzedaży gruntów i praw, które prawnie owym są za-

równe, jako też do pożyczek, któremi długi gminy powiększone zostaną,

2) do zmian w używaniu praw gminnych (boru, pastwiska, lasu, kopania torfu, i t. p.)

§. 46.

Udział przy użytkach gminnych od zapłacenia rocznego podatku i zamiast albo obok takowego od zapłacenia opłaty wprowadzenia albo zakupu zawisłym uczynić może.

Przez zapłatę podatków takowych jako też innych podatków za osobne korzyści, które pobyt w jakiegokolwiek gminie daje, wykonanie w §. 3. i 4. oznaczonych praw nigdy zawisłym być nie może.

Również za szczególne korzyści, które pobyt w gminie daje, podatek (zapłata wprowadzenia) żądany być może.

Uchwały takowe rady gminnej potrzebują przyzwolenia rady obwodowej.

Z posiadaniem pojedynczych gruntów połączone, albo na innych osobnych tytułach prawa polegające prawa użytkowania nie podlegają postanowieniom niniejszego paragrafu.

§. 47.

Dla obmyślenia przez potrzebę albo obowiązki gminy koniecznych środków pieniężnych rada gminna daniny wedle stopnia stałych podatków rządowych z wyłączeniem podatku za prowadzenie procederu w miejscach niepewnych uchwalić może.

Do pobierania dopłat, które w równych procentach na stałe podatki nie są nałożone, jako też do pobierania wszystkich innych rodzajów podatków gminnych przyzwolenie rady obwodowej osiągnięte być musi.

Pozwolenia takowego nie potrzeba, jeżeli na podatki proceduralowe żadne albo mniejsze dopłaty nałożone być mają.

Dopłaty, które połowę ilości podatków rządowych przechodzą, tylko z przyzwoleniem regencyi obwodowej pobieran być mogą.

Dopóki rewizya ustawodawstwa podatkowego jeszcze nie jest ukończona, władze gminne przy zasadach, wedle których podatki gminne aż dotąd pobierane zostały, pozostawić mogą. Jeżeli rada gminna zmianę tych zasad uchwali, natenczas powyższe postanowienia zastosowanie znajdują.

§. 48.

Uchwały rady gminnej względem sprzedaży i istotnych zmian rzeczy, które osobną naukową, historyczną albo kunsztowną wartość (sztuki) mają, mianowicie archiwów, potrzebują przyzwolenia regencyi obwodu.

§. 49.

Rada gminna może gminę zobowiązać do wykonania robocizn

(robocizn ręcznych i sprzężajnych) na cel wykonania robót gminnych; robocizny w pieniądzech oszacowane zostaną, rozdzielenie nastąpi wedle podatków gminnych albo w braku takowych wedle podatków stałych. Zbaczania od tego sposobu podzielenia potrzebują przyzwolenia rady obwodowej. Roboty z wyjątkiem przypadków naglących przez zdalnych zastępców wykonane, albo wedle oszacowania do kassy gminnej zapłacone być mogą.

§. 50.

Względem zarządu borów gminnych dla pojedynczych części kraju wydane ustawy i postanowienia, pozostają w mocy, aż dopóki ich zmiana w drodze prawa nie nastąpiła.

§. 51.

Rada gminna obiera poborcę gminnego i wyznacza kaucyje od tegoż jako też od innych urzędników gminnych mające być złożonemi.

§. 52.

Pobieranie podatków gminnych jako też czynności kassowe i rachunkowe dla kilku gmin temuż samemu poborcy poruczone być mogą.

Rozdział IV.

O czynnościach przełożenstwa gminnego.

§. 53.

Przełożenstwo gminne jako władza miejscowa i gminna władza administracyjna w szczególności ma następujące czynności:

- 1) ustawy, rozporządzenia i uchwały przełożonych mu władz wykonywać,
- 2) uchwały rady gminnej przysposabiać i wykonywać.

Przełożenstwo gminne wykonanie takich uchwał rady gminnej ma zawiesić, które dla dobra gminy za szkodliwe uznaje. Jeżeli potem w najbliższém posiedzeniu rady gminnej porozumienie obydwóch władz gminnych nie nastąpi, natenczas decyzja rady obwodowej ma być zasiągnięta. Toż samo ma ważność w przypadku, jeżeli przełożenstwo gminne mniema, iż mianowanie obranego poborcy (§. 51.) w zawieszeniu pozostawić powinno;

- 3) Instytutami gminnemi zawiadywać i takowe, dla których osobne administracye są ustanowione, dozorować;
- 4) dochodami gminnemi zawiadywać, polegające na etacie albo na osobnych uchwałach rady gminnej dochody i wydatki przekazywać i mieć dozór nad sprawami rachunkowemi i kassowemi. Rada administracyjna o każdej regularnej rewizji kassy doniesienie ma odebrać, aby członka lub kilku mogła deputować, przy tejże czynności być obecnym; przy nad-

zwyczajnych rewizjach kassowych przewodniczący albo przez tego raz na zawsze mianowany członek rady gminnej ma być zapozwanym;

- 5) gminę w processach zastępować;
- 6) własnością gminy zawiadywać i praw takowej przestrzegać;
- 7) urzędników gminnych po słuchaniu rady gminnej ustanowić i nad takowymi włącznie i nad poborcą gminnym mieć dozór;
- 8) dokumenta i akta gminy przechować;
- 9) gminę w sprawach zewnętrznych zastępować i w imieniu takowej z władzami i osobami prywatnemi w czynności wchodzić, korespondencją prowadzić i dokumenta gminne w oryginalnie podpisać. Expedycje dokumentów w imieniu gminy od burmistrza albo jego zastępcy prawowaznie podpisane zostaną;
- 10) podatki gminne i robocizny wedle praw i uchwał między obowiązanych porozdzielać, spisy poborcze (księgi) ułożyć, i gdy takowe od burmistrza za wykonane uznane zostały, ściąganie rozporządzić. Spisy poborcze, nim takowe za wykonane uznane zostaną, czternaście dni otwarcie muszą być wyłożone.

§. 54.

Przełożęństwo tylko natenczas uchwałę stanowić może, jeżeli więcej niż połowa członków jego jest obecna.

Uchwały ustanowione będą wedle większości głosów. Przy równości głosów stanowi głos przewodniczącego. Burmistrz lub jego zastępca przewodniczą. Assystent również prócz przypadku zastępstwa, przy czynnościach i uchwałach ma udział.

§. 55.

Burmistrz kieruje czynnościami przełożęństwa gminnego i porozdziela takowe.

W wszystkich przypadkach, w którychby uprzednia uchwała przez przełożęństwo szkodliwą utratę czasu za sobą pociągnąć miała, burmistrz należące do przełożęństwa gminnego czynności tymczasowo sam wykonać, jednakowoż temuż ostatniemu w najbliższém posiedzeniu, na cel potwierdzenia albo innego uchwalenia, sprawozdanie zdać musi.

§. 56.

Tak do trwałego zawiadywania pojedynczemi gałęziami czynności jako i załatwienia pojedynczych spraw pewnych i poleceń, za uchwałą rady gminnej osobne deputacje z członków przełożęństwa, reprezentantów gminnych i wyborców gminnych utworzone być mogą. Reprezentanci gminy i wyborcy gminni od rady gminnej, członkowie przełożęństwa od burmistrza wyznaczeni będą.

Takie deputacje przełożeniu gminnemu są podrzędne. Członek przełożenia gminnego przez burmistrza mianowany, przewodniczy.

§. 57.

Każdy rok, nim się rada gminna etatem ekonomii zajmie, przełożenie gminne w publicznym posiedzeniu rady gminnej względem administracji i stanu spraw gminnych zupełne ma złożyć sprawozdanie. Dzień i godzina posiedzenia przynajmniej dwa wolne dni wprzód w gminie ogłoszone zostaną.

§. 58.

Burmistrz w gminie wedle bliższego postanowienia ustaw, następujące czynności ma załatwiać:

- 1) wykonywanie policyi miejscowej, o ile nie jest poruczona władzom szczególnym;
- 2) czynności urzędnika pomocniczego policyi sądowej;
- 3) prowadzenie rejestru stanu osobowego;
- 4) czynności prokuratora policyjnego ze zastrzeżeniem upoważnienia władzy w przypadkach 2. 3. i 4. innym urzędnikiem czynności takowe polecić.

Burmistrzowi w siedzisku sądu jakiego zastępstwo prokuratorowi policyjnej u sądu, również dla drugich gmin obwodu sądowego za stosowne wynagrodzenie poruczonem być może;

- 5) wszystkie czynności miejscowe administracji powiatowej, obwodowej, prowincyjnej i ogólnej krajowej, o ile inne władze do tego nie są przeznaczone.

§. 59.

Względem uprawnienia władz gminnych do wydania rozporządzeń miejscowo policyjnych dotyczące ustawy znajdują zastósowanie.

Rozdział V.

O salaryach i pensjach (emeryturach.)

§. 60.

Burmistrzowie mają prawo na salarya, ławnicy nie pobierają salaryi.

Salarye burmistrzów i innych urzędników gminnych przed wyborem lub mianowaniem od rady gminnej ustanowione zostaną. Względem salaryi takowych zebranie prowincyalne powszechne postanowienia potrzebne ma wydać.

Assyistentom stałe kwoty wynagrodzenia udzielone być mogą. (§. 27.)

§. 61.

Burmistrzom i płatnym członkom przełożenstwa gminy, o ile z przyzwoleniem rady obwodowej pojednanie się względem pensyi nie nastąpiło, przy zachodzącej niezdolności do służby, albo jeżeli po upływie peryodu wyborczego znów wybrani nie zostaną, następujące pensye udzielone być mają:

$\frac{1}{4}$	dochodu po	6letniej służbie,		
$\frac{1}{2}$	"	"	12	"
$\frac{2}{3}$	"	"	24	"

Postanowienia takowe nie znajdują zastosowania do mianowanych od rządu na zasadzie §. 31. burmistrzów.

Względem pretensyi o pensye stanowi rada obwodowa. Przeciwnie uchwały rady obwodowej, o ile takowa się nie odnosi do faktu niezdolności do służby, odwołanie się na sądowe rozstrzygnięcia ma miejsce. Pomimo odwołania się ustanowione kwoty tymczasem mają być zapłacone.

Pensya tak dalece upada i ustaje, o ile pensyonowany przez inne umieszczenie w służbie krajowej albo gminnej dochód pobiera, który z dorachowaniem pensyi dochód jego dawniejszy przechodzi.

Rozdział VI.

O ekonomii gminnej.

§. 62.

Względem wszystkich rozchodów i przychodów i służb (robocizn), które naprzód ustanowione być mogą, przełożenstwo gminne corocznie w Wrześniu etat ekonomii ułożyć.

Projekt takowy przez 14 dni po uprzednim ogłoszeniu w jednym albo w kilku od przełożenstwa gminnego mających być przeznaczonych lokalach do przeglądu dla wszystkich mieszkańców gminy otwarcie wyłożonym i potem przez radę gminną ustanowionym zostanie.

Kopia etatu natychmiast władzy dozorczej ma być nadesłana.

§. 63.

Przełożenstwo gminne ma o tém radzić, ażeby ekonomia wedle etatu prowadzona została.

Wydatki, które po za etatem czynione być mają, potrzebują przyzwolenia rady gminnej.

§. 64.

Podatki gminne i kwoty pieniężne za służby (robocizny) (§. 49.) jako też podatki za udział w użytkach (§. 46.) i inne daniny gminne przez poborcę pobierane być mają i od będących w zwłoce w drodze exekucyi poborowej (podatków) ściągniętymi zostaną.

§. 65.

Rachunek roczny od poborey przed dniem 1. Maja następującego roku złożony i przełożeniu gminnemu ma być podany. Takowe ma rachunek rewidować i ze swemi monitami i nadmienieniami radzie gminnej do rozpoznawania, ustanowienia i pokwitowania przedłożyć.

Po ustanowieniu rachunku takowy podczas 14 dni do przeglądu członków gminnych otwarcie wyłożony zostanie. (§. 62.) Przełożństwo gminne żądać nie może, aby było obecnem przy rozpoznawaniu.

§. 66.

Ustanowienie rachunku przed dniem 1. Września uskutecznionem być musi.

Burmistrz władzy dozorczej natychmiast kopią uchwały ustanawiającej ma przedłożyć.

§. 67.

Względem wszystkich części majątku gminnego przełożństwo gminne ma prowadzić księgę miejscową. Zachodzące w takowej zmiany radzie gminnej przy przyjęciu rachunków do oświadczenia przedłożone zostaną.

Tytuł III.

O gminach nie więcej jak 1500 mieszkańców mających.

Rozdział I.

O składzie i wyborze rady gminnej.

§. 68.

Rada gminna składa się prócz przełożonego gminy (§. 94.) za zwyczaj z 6 członków.

Liczba takowa po słuchaniu wyborców gminnych uchwałą komitetu powiatowego aż na 3 zmniejszoną lub aż na 12 podwyższoną być może.

Prócz obranych członków należą do rady gminnej również i ci właściciele gruntowi, w obwodzie gminnym zamieszkali, którzy potrzebne przymioty wyborców gminnych (§. 4.) mają i przeszło $\frac{1}{4}$ wszystkich podatków gminnych opłacają.

Jeżeli w tej mierze uprawnieni są osobami jurysdycznemi albo pod opiekąństwem lub kuratelą stojącemi albo kobietami, natenczas zastępowanie takowych ma miejsce. Zastępcy muszą być wyborcami gminnymi.

§. 69.

Na cel wyboru rady gminnej wyborcy gminni (§§. 4 i 5) wedle od nich mających się opłacać podatków stałych, (podatków gmin-

nych, powiatowych, obwodowych, prowincyalnych i krajowych) na trzy wydziały podzieleni zostaną.

Pierwszy wydział składa się z tych, którzy najwyższe kwoty aż do ilości jednej trzeciej części ogółu podatków wszystkich wyborców gminnych opłacają.

Do pierwszego wydziału należy również i ten, którego kwota podatkowa tylko częściowo w pierwszą trzecią część przypada. Reszta wyborców tworzą drugi i trzeci wydział; drugi wydział dochodzi aż do połowy ogółu podatków tychże wyborców.

Podatki, które za posiadłość gruntową, albo za prowadzenie procederu w innej gminie opłacone zostaną, (§. 3.) jako też podatki za prowadzenie procederów na niepewnych miejscach przy utworzeniu wydziałów rachowane być nie mają.

Służby (robocizny) (§. 110.) o ile w etacie są przyjęte (§. 120.) zarówno jak podatki do zarachowania przychodzą.

Żaden wyborca do dwóch wydziałów zarazem należeć nie może.

Jeżeli ani wedle kwoty podatkowej, ani wedle alfabetycznego porządku nazwisk nie można oznaczyć, który pomiędzy kilkoma wyborcami do pewnego wydziału ma być rachowanym, natenczas stanowi los.

Każdy wydział obiera trzecią część członków na radę gminną, nie będąc przytém do wyborców wydziału wiązany.

§. 70.

Gminy, które się składają z kilku miejsc mogą być podzielone na obwody wyborcze.

Liczba i granice obwodów wyborczych jako też liczba reprezentantów gminnych od każdego takowych mających być obranymi, wedle liczby wyborców przez przełożonego gminnego ustanowione zostaną.

§. 71.

Przy gminach, które kilka miejsc obejmują, komitet powiatowy wedle liczby mieszkańców ustanowić może, ile członków rady gminnej u każdego pojedynczego miejsca ma być obranych.

§. 72.

Połowa od każdego wydziału mających być obranymi reprezentantów gminnych, składać się musi z posiedzieli gruntowych (właścicieli, użytkujących i takich, którzy prawo dziedziczne posiadania mają). Jeżeli się w gminie jakiej żadnych, albo tylko mało posiedzieli znajduje, natenczas zamiast takowych, albo zarówno z nimi dzierżawcy obrani być mogą. Bliższe postanowienie w tej mierze od komitetu powiatowego dla każdego pojedynczego miejsca ma być wydaném.

§. 73.

Członkami rady gminnej być nie mogą:

- 1) mianowani od rządu członkowie władzy dozorczej;
- 2) nie należący do przełożonego gminnego urzędnicy gminni;
- 3) członkowie sądów powiatowych miejskich i ziemskich, włącznie sędziów pojedynczych w ich obwodach sądowych; również członkowie wyższych sądów;
- 4) urzędnicy prokuratury rządowej;
- 5) urzędnicy policyjni;
- 6) należące do stojącego wojska i do zakładów obrony krajowej osoby.

Ojciec i syn, jako też bracia, zarazem członkami rady gminnej być nie mają. Jeżeli w tej mierze pokrewnieni razem są obrani, natenczas tylko starszy sam przypuszczonym zostanie.

§. 74.

Członkowie rady gminnej obranymi zostaną na 6 lat. Jednakowoż każdy wybór traci swój skutek z ustaniem wybieralności. (§. 4.) Co dwa lata występuje trzecia część i uzupełnia się przez nowe wybory. Pierwszy i drugi raz występujący dla każdego wydziału losem ustanowieni zostaną.

§. 75.

Spis wyborców gminnych, który potrzebne przymioty takowych wykazuje, od przełożonego gminy prowadzonym i corocznie w Lipcu sprostowanym zostanie.

Spis dzieli się wedle wydziałów wyborczych, a w przypadku §. 70. wedle obwodów wyborczych.

§. 76.

Od dnia 1. aż do 15. Lipca przełożony gminny zajmie się sprostowaniem spisu.

Od dnia 15. aż do 30. Lipca spis w jednym albo kilku do publicznej wiadomości podanych lokalach w gminie otwarcie wyłożonym zostanie.

W przeciągu tego czasu każdy mieszkaniec gminy przeciwko prawdziwemu spisowi przełożonego gminnego zarzuty zanieść może.

Rada gminna stanowi o tém aż do dnia 15. Sierpnia.

W przeciągu 10 dni po zakomunikowaniu decyzji, odwołanie się do komitetu powiatowego jest pozwolonem, który w przeciągu czterech tygodni stanowczą decyzję wyda.

Jeżeli nazwisko przyjętego raz do spisu mieszkańca znów ma być wykreślonym, natenczas to mu z podaniem powodów 8 dni wprzód, grzez przełożonego gminy ma być zakomunikowanym.

§. 77.

Wybory do regularnego uzupełnienia rady gminnej co 2 lata

w Listopadzie mają miejsce. Wybory trzeciego wydziału następują najprzód, a wybory pierwszego wydziału na ostatku.

Nadzwyczajne wybory do zastępstwa wśród peryodu wyborczego członków, którzy wystąpili, od rady gminnej rozporządzone, albo od komitetu powiatowego ustanowione być mogą. Członek zastępczy pozostaje tylko aż do końca tych 6 lat w czynności, na które występujący był wybranym.

Wszystkie wybory uzupełniające albo zastępcze od tych samych wydziałów i obwodów (§. 70.) przedciwzięte zostaną, od których występujący był obranym.

Jeżeli liczba mających być obranymi reprezentantów gminnych przez 3 nie jest dzielną, natenczas, jeżeli tylko jeden pozostaje, tenże od drugiego wydziału ma być obranym. Jeżeli dwóch pozostaje, natenczas pierwszy wydział jednego, a trzeci wydział drugiego obiera.

§. 78. Rada gminna każdego czasu potrzebne postanowienie do uzupełnienia potrzebnej liczby posiedzieli gruntowych (§. 72.) ma wydać.

Jeżeli liczba posiedzieli gruntów, mających być obranymi, przez liczbę obwodów wyborczych się nie da dzielić, natenczas rozdzielenie na pojedyncze obwody wyborcze losem ustanowionem zostanie.

Z tém ograniczeniem członkowie występujący rady gminnej każdego czasu znów obrani być mogą.

§. 79. Czternaście dni przed wyborem, zapisani w spisie (§§. 75. 76.) wyborcy przez przełożonego gminnego do wyborów, za pomocą piśmiennego zapozwu, albo zwyczajnego miejscowego ogłoszenia zwołani zostaną.

Zapozwanie albo ogłoszenie musi ściśle oznaczyć lokal, dnie i godziny, w których głosy u przełożenstwa wyborczego podane być mają.

§. 80. Przełożenstwo wyborcze składa się z przełożonego gminnego lub mianowanego od tegoż zastępcy jako przewodniczącego i z dwóch od rady gminnej mianowanych assystentów. Za każdego assystenta od rady gminnej zastępcą obranym zostanie.

§. 81. Każdy wyborca przełożenstwu wyborczemu ustnie do protokółu oświadczyć musi, komu chce dać swój głos. Powinien on tyle osób oznaczyć, ile mają być obranymi.

Tylko w §. 5. wymienione, po za gminą mieszkające, naj-

więcej podatków opłacające i jurystyczne osoby, jako też przez służbę wojskową od swego obwodu gminnego oddaleni wyborcy swoje prawo głosowania przez pełnomocników wykonać mogą. Pełnomocnicy sami muszą być wyborcami gminnymi.

Jeżeli plenipotencya w formie wierzytelnej nie jest wystawiona, natenczas względem uznania takowej przełożenstwo wyborcze stanowczo zadecyduje.

§. 82.

Obrani są ci, którzy przy pierwszym głosowaniu absolutna większość głosów (więcej niż połowę głosów) otrzymali.

Jeżeli się przy pierwszym głosowaniu nie dla tylu osób, ile ma być obranych, absolutna większość głosów okazała, natenczas do drugiego wyboru się przystępuje.

Przełożenstwo wyborcze nazwiska tych osób, które po obranych najwięcej głosów otrzymały, w tej mierze każe spisać, iżby podwójna liczba mających jeszcze być obranymi członków osiągnięta została. Skład takowy uważa się potem jako spis obieralnych.

Do drugiego wyboru wyborcy przez ogłoszenie przełożenstwa wyborczego, z którego rezultat pierwszego wyboru wynika, ośm dni wprzódzy zwołani zostaną. Przy drugim wyborze absolutnej większości głosów niepotrzeba.

Pomiędzy tymi, którzy równą liczbę głosów otrzymali, stanowią los.

Kto w kilku wydziałach albo w obwodach jest obranym, powinien oświadczyć, który wybór chce przyjąć.

§. 83.

Protokoły wyborcze od przełożenstwa wyborczego podpisane i od przełożonego gminy przechowane być mają. Przełożony gminy rezultat wyboru ukończonego natychmiast ma ogłosić.

Przeciw postępowaniu wyborczemu od każdego wyborcy gminy wśród 10 dni, po ogłoszeniu u władzy dozorczej, zażalenie zanieśionem być może.

Przy ważnych nieregularnościach władza dozorcza wybory po zaszłym zażaleniu, albo z urzędu w przeciągu 20 dni po ogłoszeniu przez decyzją uzasadnioną za nieważne ma oświadczyć.

§. 84.

Przy regularném uzupełnieniu na nowo obrani członkowie rady gminnej rozpoczynają swoje czynności na początku roku następującego po ich wyborze; występujący aż do tego czasu pozostają w czynności.

Przełożony gminy wprowadzenie obranych i ich zobowiązanie daniem ręki zamiast przysięgi ma rozporządzić.

Rozdział II.

O składzie i wyborze przełożenstwa gminnego.

§. 85.

Przełożenstwo gminne składa się z jednego przełożonego gminnego i dwóch ławników, którzy przełożonego gminnego wspierają i w przypadkach przeszkody jego miejsce zastępować mają.

Gdzie liczba członków przełożenstwa gminnego (magistratu) wedle dotychczasowych postanowień większą była, pozostaje się przy téjże ostatniej tak długo, dopóki rada gminna z przyzwoleniem komitetu powiatowego zniżenia nie uchwaliła.

W miejscach w §. 71. wymienionych przełożony gminny wedle postanowienia radcy ziemiańskiego przez członka tamże mieszkającego rady gminnej, którego też ostatnia ma obrać, zastępowanym być może.

§. 86.

Prócz ławników, gdzie potrzeba tego wymaga, jeszcze jeden albo kilku członków płatnych (podskarbi [kassyer] i t. d.) dla osobnych gałęzi czynności obrani być mogą.

Ławnicy mogą być członkami rady gminnej.

§. 87.

Członkami przełożenstwa gminnego być nie mogą:

- 1) od rządu krajowego mianowani członkowie władzy dozorczej;
- 2) duchowni i nauczyciele przy szkołach publicznych;
- 3) członkowie stanu sędziowskiego i urzędnicy prokuratury rządowej;
- 4) urzędnicy policyjni;
- 5) do stojącego wojska i do zakładów obrony krajowej należące osoby.

Ojciec i syn, teść i zięć, jako też bracia, razem członkami przełożenstwa gminnego i rady gminnej być nie mogą.

Osoby, które oznaczone w ustawie z dnia 7. Lutego 1885. (Zbiór praw strona 24.) procedery prowadzą, nie mogą być przełożonymi gminy.

§. 88.

Przełożony gminy, który w obwodzie gminy musi być zamieszkałym, jako też ławnicy od rady gminnej absolutną większością głosów obrani zostaną.

§. 89.

Przy każdym mającym być obranym członku przełożenstwa gminnego osobne głosowanie nastąpi. Jeżeli absolutną większość głosów przy pierwszym głosowaniu osiągnięta nie zostanie, natenczas te cztery osoby, na które najwięcej głosów przypadło do ści-

ślejszego wyboru podane zostaną. Jeżeli absolutna większość głosów również na ten sposób się nie da osiągnąć, natenczas pomiędzy temi dwoma osobami, które przy drugiem głosowaniu najwięcej głosów otrzymały, ścisłejszy wybór nastąpi. Przy równości głosów stanowi los!

§. 90.
Wybór przełożonego i ławników nastąpi na 6 lat.

Po trzyletniej służbie, przełożony gminy od rady gminnej na 12 lat obranym być może.

Co trzy lata występuje jeden z ławników i zastąpionym zostanie przez nowy wybór. Los oznacza pierwszy raz występującego. Występujący znów może być obranym.

§. 91.
Obrani przełożeni gminni i ławnicy potrzebują potwierdzenia radzcy ziemiańskiego.

Potwierdzenie takowe tylko po słuchaniu komitetu powiatowego potwierdzone nie zostanie, natenczas radzcy ziemiański przełożonego, resp. ławników za czas najdłużej śletni mianować może.

Jeżeli potwierdzenie wyboru odmówionem zostanie, natenczas rada gminna do nowego wyboru przystępuje.

Jeżeli również i ten wybór po wysłuchaniu komitetu powiatowego potwierdzone nie zostanie, natenczas radzcy ziemiański przełożonego, resp. ławników za czas najdłużej śletni mianować może.

Toż samo ma miejsce, jeżliby rada gminna się miała wzbraniać wyboru.

§. 92.
Członkowie przełożenstwa gminnego przed rozpoczęciem swego urzędu przez radzcy ziemiańskiego, albo od niego mianowanego kommissarza w publicznem posiedzeniu rady gminnej przysięgą zobowiązani zostaną.

§. 93.
Rada gminna względem wszystkich spraw gminnych uchwały ma stanowić, o ile takowe wyłącznie przełożonemu gminy nie zostały przekazane. Swoje zdanie udziela takowa względem wszystkich przedmiotów, które jęj na ten cel od władz dozorowych przedłożone zostaną.

Przez ustanowione w radzie gminnej uchwały gminy są odpowiedzialne, lecz rada gminna zapadłych uchwał w wykonanie wprowadzić nie może.

Członkowie rady gminnej do żadnych instrukcyi albo wyborców i obwodów wyborczych nie są wiązani. Nad innemi jak nad sprawami gminnemi rada gminna tylko natenczas uchwały stanowić może, jeżeli takowe przez osobne ustawy albo w pojedynczych przypadkach przez polecenia władzy dozorczej albo regencyi obwodowej jej są przekazane. Rada gminna kontroluje administrację. Takowa zatem jest upoważniona, o wykonaniu swych uchwał i obróceniu wszystkich przychodów gminnych się przekonać. Na ten cel takowa może przeglądać akta i z swego grona komitety mianować.

§. 94.

Rada gminna zgromadza się, ile razy tego czynności takiej wymagają. Przełożony gminy jest uprawnionym do głosowania przewodniczącym rady gminnej.

§. 95.

Zwołanie rady gminnej nastąpi przez przełożonego gminy; nastąpić musi, jeżeli od czwartej części członków rady gminnej tego się żąda.

§. 96.

Sposób zwołania raz na zawsze od rady gminnej ustanowionym zostanie.

Zwołanie nastąpi za podaniem przedmiotów czynności; z wyjątkiem przypadków naglących, takowe przynajmniej dwa wolne dni wprzód nastąpić musi.

§. 97.

Przez uchwałę rady gminnej również i regularne dni posiedzeń ustanowione być mogą, jednakowoż i natenczas przedmioty czynności przynajmniej dwa wolne dni wprzód członkom rady gminnej i przełożonemu oznajmione być muszą.

§. 98.

Rada gminna tylko natenczas uchwalić może, jeżeli więcej niżeli połowa a przynajmniej 3 członkowie włącznie przewodniczącego są obecni. Wyjątek ma miejsce, jeżeli rada gminna po trzeci raz do czynności względem tego samego przedmiotu zwołana, w dostatecznej liczbie się nie stawia.

Przy drugim i trzecim zwołaniu na to postanowienie wyrażnie wskazaniem być musi.

§. 99.

Uchwały ustanowione zostaną podług większości głosów. Przy równości głosów stanowi głos przewodniczącego. Kto nie głosuje, uważa się za obecnego, lecz większość głosów li tylko wedle liczby głosujących ustanowioną zostanie.

Przy wszystkich wyborach przepisane w §. 89. postępowanie ma miejsce.

§. 100.

Przy czynnościach względem praw i obowiązków gminy ten nie ma mieć udziału, którego interes z interesem gminy jest sprzecznym. Jeżeli dla tego wyłączenia zebranie uwłaśnione do uchwały nie może być odbytém, natenczas przełożony gminny, albo jeżeli i ten z przyczyny wymienionej jest interesowany, władza dozorcza o dobru gminnem ma mieć staranie i w razie potrzeby osobnego zastępcę dla gminy mianować.

§. 101.

Posiedzenia rady gminnej odbywają się publicznie. Dla pojedynczych przedmiotów osobną uchwałą w tajnym posiedzeniu uchwaloną, publiczność wykluczona być może. Posiedzeń w gościńcach i karczmach odbywać nie wolno.

§. 102.

Przewodniczący kieruje czynnościami, rozpoczyna i zamyka posiedzenia i utrzymuje porządek w zgromadzeniu. Może on każdego słuchacza z izby posiedzeń kazać oddalić, który publiczne znaki zadowolenia albo nieukontentowania daje albo jest przyczyną niespokojności, jakiegokolwiek bądź rodzaju.

§. 103.

Uchwały rady gminnej i nazwiska przy tém obecnych osób w osobną księgę zapisane być mają.

Takowe od przewodniczącego i przynajmniej od jednego członka podpisane zostaną.

Miejsce ostatniego protokulista od rady gminnej obrany, w publiczném posiedzeniu przysięga do tego zobowiązany, zastępować może.

§. 104.

Uchwałą rady gminnej i z przyzwoleniem komitetu powiatowego potrzeba przyjęcia protokołu względem uchwał rady gminnej, na pewne przedmioty ograniczona być może.

§. 105.

Rada gminna stanowi o użytkowaniu majątku gminnego.

Względem majątku, który do korporacyi gminnej w ogóle nie należy, rada gminna tylko tak dalece postanowić może, o ile do tego wolą interesentów albo przez inne tytuły prawa jest powołana. Na majątek korporacyi i fundacyi, jako téż i na to, co tylko do posiedzicieli domów albo do innych klas mieszkańców należy, inne osoby nie mają żadnego prawa.

§. 106.

Udział przy użytkowaniach gminnych rada gminna od zapła-

cenia rocznego podatku, a zamiast albo obok takowego od zapłacenia daniny, wprowadzenia albo okupu zawisłym uczynić może.

Również za szczególne korzyści, które pobyt w gminie daje, danina (opłata wprowadzenia) żądana być może.

Takie uchwały rady gminnej potrzebują przyzwolenia komitetu powiatowego.

Z posiadaniem pojedynczych gruntów połączone albo na osobnych tytułach prawa polegające prawa użytkowania, nie ulegają postanowieniom niniejszego paragrafu.

§. 107.

Do obmyślenia, przez potrzebę albo obowiązania gminy koniecznymi będących środków pieniężnych od rady gminnej podatki wedle stopnia stałych podatków rządowych z wyłączeniem podatku za prowadzenie procederu w niepewnych miejscach postanowione być mogą.

Do pobierania dopłat, które nie w równych procentach na podatki stałe nałożone zostaną, jako też do pobierania wszystkich innych rodzajów podatków gminnych przyzwolenie rady obwodowej zasięgnięciem być musi.

Przyzwolenia takowego nie potrzeba, jeżeli na podatek procederowy żadne albo tylko mniejsze dopłaty położone być mają.

Dopłaty, które połowę ilości podatków rządowych przechodzą, tylko z przyzwoleniem regencyi obwodowej pobierane być mają.

Dopóki rewizya prawodawstwa podatkowego jeszcze nie jest ukończoną, władze gminne przy zasadach, wedle których podatki gminne aż dotąd pobierane zostały, pozostawić mogą. Jeżeli rada gminna zmianę tych zasad postanowi, natenczas powyższe postanowienia zastosowanie znajdują.

§. 108.

Do sprzedaży dobrowolnej gruntów gminnych i takich praw, które prawnie owym są równymi, potrzebnem jest:

- a) porozumienie pomiędzy radą gminną i położonym gminy;
- b) przyzwolenie władzy dozorczej;
- c) publiczna licytacya na zasadzie taxy.

Do zmian w używaniu użytków gminnych (boru, pastwiska, lasu, kopania torfu i t. p.) przyzwolenie komitetu powiatowego jest potrzebnem.

§. 109.

Uchwały rady gminnej względem sprzedaży i istotnych zmian rzeczy, które osobną nauką historyczną albo (kunsztowną) wartość sztuki mają, mianowicie archiwów, potrzebują przyzwolenia regencyi obwodowej.

§. 110.

Rada gminna gminę do wykonania służb (robocizn ręcznych i sprzężajnych) celem wykonania robót gminnych zobowiązać może; robocizny w pieniądzech oszacowane zostaną, rozdzielenie nastąpi wedle stosunku podatków gminnych albo w braku takowych wedle stopnia stałych podatków. Zbaczania od tego sposobu podziału potrzebują przyzwolenia rady obwodowej. Służby z wyjątkiem przypadków naglących przez zdatnych zastępców wykonane albo wedle oszacowania do kasy gminnej zapłacone być mogą.

§. 111.

Ze względu na obchodzenie się z borami gminnymi dla pojedynczych części kraju, wydane ustawy i postanowienia pozostają w mocy aż dopóki ich zmiana w drodze prawnej nie nastąpi.

§. 112.

Rada gminna obiera poborcę gminnego i wyznacza kaucyą, którą tenże jako też i inni urzędnicy gminni mają złożyć.

§. 113.

Pobieranie podatków gminnych jako też czynności kassowe i rachunkowe dla kilka gmin, temu samemu poborcy polecane być mogą.

Rozdział IV.

O czynnościach przełożenstwa gminnego.

§. 114.

Przełożony gminny jako władza miejscowa i gminna władza administracyjna w szczególności następujące czynności ma do odrobienia:

- 1) ustawy, rozporządzenia i uchwały przełożonych mu władz wykonywać.

Do tego należy:

- a) wykonanie policyi miejscowej, o ile takowa osobnym władzom nie jest poruczona;
- b) czynności urzędnika pomocniczego policyi sądowej;
- c) wszystkie miejscowe czynności administracyi powiatowej, obwodowej, prowincyalnej i powszechniej krajowej, o ile inne władze do tego nie są przeznaczone.

Prowadzenie rejestrów stanu (osób) osobistego i czynności prokuratora policyjnego przełożonemu gminnemu przeciw jego woli poruczone być nie mogą;

- 2) uchwały rady gminnej przysposabiać i wykonywać.

Przełożony gminny wykonanie uchwał takowych rady gminnej powinien zawiesić, które dla dobra gminnego za szkodliwe uważa. Jeżeli potem w najbliższém posiedzeniu

- radę gminną żadne porozumienie obydwóch władz gminnych nie nastąpi, natenczas decyzja komitetu powiatowego ma być zasiągnięta. Toż samo ma ważność w przypadku, jeżeli przełożony gminny mniema, iż mianowanie obranego poborcy (§. 112.) w zawieszeniu pozostawić musi;
- 3) instytucjami gminnymi zawiadywać i takie, dla których osobne administracje są ustanowione, dozorować;
 - 4) dochodami gminnymi zarządzać, na etacie albo na osobnych uchwałach rady gminnej polegające dochody i rozchody przekazywać i nad sprawami rachunkowymi i kassowymi czuwać. O każdej regularnej rewizji kassowej rada gminna ma być zawiadomiona dla deputowania członka lub kilku członków, aby byli obecnymi przy téjże czynności; przy nadzwyczajnych rewizjach kassowych przewodniczący albo od tegoż raz na zawsze mianowany członek rady gminnej ma być przyzwany;
 - 5) gminę w processach zastępować;
 - 6) własnością gminy zawiadywać i praw takowej przestrzegać;
 - 7) urzędników gminy po słuchaniu rady gminy ustanowić i takowych włącznie poborcy gminnego mieć pod dozorem;
 - 8) dokumenta i akta gminy przechować;
 - 9) gminę w sprawach zewnętrznych zastępować i w imieniu takowej z władzami i osobami prywatnymi w czynności wchodzić, korespondencją prowadzić i dokumenta gminy w oryginale podpisać. Expedycje dokumentów w imieniu gminy od przełożonego gminnego albo tegoż zastępcy prawowaznie podpisane zostaną;
 - 10) podatki gminne i służby wedle ustaw i uchwał między obowiązanych porozdzielać, spisy poborcze (księgi) ułożyć, a gdy wykonalnymi są uznane, ściąganie rozporządzić. Spisy poborcze, nim takowe za wykonalne uznane zostaną, czterdzieści dni otwarcie wyłożone być muszą.

§. 115.

Tak do trwałego zawiadywania pojedynczych gałęzi czynności jako do załatwienia pojedynczych spraw oznaczonych i poleceń, osobne deputacje z reprezentantów gminnych i z wyborców gminnych od rady gminnej obrane być mogą. Uprawniony do głosowania przewodniczący takowych jest oznaczony od przełożonego gminy członek przełożenstwa gminnego. Deputacje takowe przełożonemu gminy są poddane.

§. 116.

W każdym roku, nim się rada gminna etatem ekonomii zajmie, przełożony gminy, w publicznym posiedzeniu rady gminnej

względem zawiadywania i stanu spraw gminnych zupełny rapport ma złożyć. Dzień i godzina posiedzenia przynajmniej dwa wolne dni wprzód w gminie ogłoszone zostaną.

§. 117.

Względem upoważnienia władz gminnych do wydania miejscowo-policyjnych rozporządzeń, dotyczące prawa zastósowanie znajdują.

Rozdział V.

O wynagrodzeniach służbowych przełożonych gminnych.

§. 118.

Przełożeni gminni mogą żądać (udzielenia) wynagrodzenia z ich urzędowymi czynnościami i kosztami w słusznym stosunku będącego. Takowe w braku pojednania od komitetu powiatowego po słuchaniu rady gminnej ustanowioném zostanie.

Użytki z gruntów gminnych, które aż dotąd przełożonemu gminnemu jako wynagrodzenie za jego staranność przekazane były, na ten cel również i nadal obrócone być mogą.

§. 119.

Przełożeni gminni nie pobierają żadnej pensyi, o ile im takowa przez potwierdzoną od władzy dozorczej uchwałę rady gminnej nie jest zaręczoną.

Pensya upada tak dalece albo ustaje, o ile pensyonowany przez inne umieszczenie w służbie rządowej albo gminnej dochód pobiera, który, dorachując pensyą, dawniejszy jego dochód przechodzi.

Rozdział VI.

O ekonomii gminy.

§. 120.

Względem wszystkich rozchodów, przychodów i służb (robocizn), które naprzód można oznaczyć, przełożony gminy corocznie w Wrześniu etat ekonomii ułoży. Projekt przez 14 dni po uprzedniém ogłoszeniu w jednym albo kilku od rady gminnej oznaczonych lokalach do przeglądu wszystkich mieszkańców gminy otwarcie wyłożony, a potem od rady gminnej ustanowionym zostanie.

Ułożenie etatu ekonomii nastąpi na 3 lata, jeżeli od rady gminnej uchwaloném a od komitetu powiatowego potwierdzoném zostanie.

Kopia etatu natychmiast władzy dozorczej podaną zostanie.

§. 121.
Przełożony gminy ma o tém radzić, ażeby ekonomia wedle etatu prowadzona została.

Wydatki, które prócz etatu mają być czynione, potrzebują przyzwolenia rady gminnej.

§. 122.
Podatki gminne i kwoty pieniężne (robocizn) służb (§. 110.) jako téż podatki za udział w użytkach (§. 106.) i inne daniny gminne przez poborcę pobierane być mają i od będącego w zwłoce w drodze exekucyi poborowej ściągnięte zostaną.

§. 123.
Rachunek roczny od poborcy przed dniem 1. Maja następującego roku ma być złożonym i przełożonemu gminnemu wręczonym. Tenże rachunek ma rewidować i z swojemi monitami i nadmieniami radzie gminnej do rozpoznawania, ustanowienia i pokwitowania przedłożyć. Po nastąpieniu ustanowieniu rachunku takowy przez 14 dni do przeglądu członkom gminy wyłożonym zostanie.

§. 124.
Ustanowienie rachunku przed dniem 1. Września ma się uskutecznić.

Przełożony gminy władzy dozoreczj natychmiast kopią uchwały ustanawiającej na przedłożyć.

§. 125.
Względem wszystkich części majątku gminnego, przełożony gminy księgę miejscową ma prowadzić. Zachodzące w takowej zmiany radzie gminnej przy przyjęciu rachunku do deklaracyi przedłożone zostaną.

Tytuł IV.

O gminach zbiorowych (ogółowych) i obwodach policyjnych.

§. 126.
Gminy, które same dla siebie celem związku gminnego nie odpowiadają, mogą się z jedną albo z kilku sąsiednimi gminami w gminę zbiorową (ogółową) złączyć.

Do gminy zbiorowej (ogółowej) należące gminy, nazywają się gminy pojedyncze.

Gminy, które dostateczną administracyą policyjną z własnych sił ustanowić nie są w stanie, z sąsiednimi gminami w jeden obwód policyjny połączone zostaną. Utworzenie takich obwodów nastąpi przez rząd krajowy.

Połączenia dwóch albo kilku gmin, które dla pojedynczych i pewnych celów na dobro publiczne albo gminne są urządzone, albo na przyszłość urządzone być mają, przez postanowienia niniejszej ustawy nienaruszone zostaną.

§. 127.

Każda gmina pojedyncza, co do jej spraw osobnych przez radę gminną zastępowaną i od przełożenstwa gminnego zawiadywaną zostanie.

§. 128.

Administracyą gmin pojedynczych dozoruje przełożony gminy zbiorowej (burmistrz, nadsóltys). Tenże, ile razy mu się stósownem zdaje, w każdej pojedynczej gminie przewodniczyć może w radzie gminnej i naradzeniami względem etatu ekonomii i rachunków kierować musi, jako też spisy poboczne za wykonalnie poświadczyć.

§. 129.

Z wyjątkiem w §. 128. wymienionych punktów dla zastępstwa i administracyi pojedynczych gmin téż same przepisy mają ważność, które dla gmin nie należących do gminy zbiorowej (ogółowej) w tytułach II. i III. niniejszej ustawy są wydane.

§. 130.

Każda gmina zbiorowa w sprawach spółnych swych gmin pojedynczych od rady gminy zbiorowej zastąpioną i od mieszkającego wśród gminy zbiorowej przełożonego (burmistrza, nadsóltysa) zawiadywaną zostanie.

Jako zastępcy przełożonego w razie przeszkody jeden albo kilku asystentów obrani będą. Asystenci mogą być członkami rady gminnej zbiorowej.

§. 131.

Co do spraw spółnych rachować się ma, względem tego rady gminne gmin pojedynczych stanowić mają. Uchwała potrzebuje potwierdzenia rady obwodowej.

(W którym stosunku gminy pojedyncze do spółnych potrzeb i ciężarów gmin zbiorowych (ogółowych) się składać mają, od rady obwodowej po słuchaniu rad gminnych pojedynczych gmin i rady gminy zbiorowej (ogółowej) ustanowionóm zostanie. Jak dalece gminy pojedyncze się względem tego przedmiotu pojednają, rada obwodowa li tylko umowę takowych ma potwierdzić.

§. 132.

Każda gmina pojedyncza przynajmniej jednego członka do rady gminy zbiorowej ma obierać. Jeżeli gminy pojedyncze nie równiej są objętości, natenczas grzy więcej zaludnionych gminach

powiększenie liczby deputowanych nastąpi, o czém rada obwodowa ma stanowić.

Wybory od rad gminnych gmin pojedynczych wedle przepisów §§. 29. i 30. przewidziane zostaną.

Członkowie rad gmin zbiorowych pobierają tylko wynagrodzenie za swoje wydatki w gotówiznie, lecz żadnych dyet i kosztów podróży.

§. 133.

Przełożony gminy zbiorowej ma przewodnictwo z prawem głosowania, w radzie gminy zbiorowej. Zresztą przełożony gminy zbiorowej, asystenci tegoż i rada gminy zbiorowej względem gminy zbiorowej te same prawa i obowiązki mają, które z jednej strony przełożonemu gminy, burmistrzowi i asystentom, a z drugiej strony radzie gminnej względem gmin nienależących do gminy zbiorowej w tytule II. niniejszej ustawy są nadane.

Do wyboru potwierdzenia albo mianowania przełożonego gminy zbiorowej i asystentów tegoż postanowienia §§. 29. 30. i 31. zastosowanie znajdują. Jednakowoż potwierdzenie przełożonego gminy zbiorowej również i w tym przydadku należy do prezydenta regencji, jeżeli gmina zbiorowa przeszło 10,000 mieszkańców liczy.

Względem pretensyi przełożonych gmin zbiorowych o salarye i o pensyę i o asystentów o wynagrodzenie, postanowienia §§. 60. i 61. mają ważność.

§. 134.

Również i te sprawy, przy których więcej jak jedna lecz nie wszystkie gminy pojedyncze zbiorowej gminy są interesowane, należą do obwodu czynności przełożonego i rady gminy zbiorowej; jednakowoż zastępcy gmin nie interessowanych względem takich spraw razem postanowić nie mają.

§. 135.

Przełożonym gmin zbiorowych (§. 126.) od rządu krajowego oznaczone w §. 58. czynności poruczone być mogą.

Gdzie obwody policyjne utworzone być muszą (§. 126.) dla oznaczonych w §. 58. czynności osobni urzędnicy obwodowi (wojtownie powiatowi) ustanowieni być muszą. Urząd takowy jest za każdą razą na trzy lata od rządu krajowego z zamieszkałych obwodu do obsadzenia, bezpłatnie zawiadywany urząd honorowy.

Jeżeli się nie znajdzie żaden zamieszkały zdalny, któryby urząd chciał przyjąć, natenczas czynności, aż się taki zamieszkały znajdzie, przez mianowanego od rządu krajowego komisarza na koszt obwodu zawiadywane zostaną.

Potrzebne kosza biórowe w każdym przypadku wedle usta-

nowienia regencyi obwodowej od dotyczących gmin ponoszone być muszą.

Jak dalece Państwo do tych kosztów przyłożyć się powinno, wedle powszechnych prawnych postanowień względem urządzenia miejscowej administracyi policyjnej ma być obmierzoném.

§. 136.

W sprawach policyjnych (§. 58. 1 i 2) przełożeni gminni są organa i władze pomocnicze przełożonego gminy zbiorowej, albo urzędnika obwodowego.

Tytuł V.

O obowiązku do przyjęcia miejsc.

§. 137.

Każdy wyborca gminy jest obowiązany, miejsce bezpłatne w administracyi gminnej albo w zastępstwie przyjąć, jako téż przyjął urząd przynajmniej przez 3 lata zawiadywać.

Do odmówienia albo przedwczesnego złożenia takiego urzędu, tylko następujące przyczyny ekuzacyjne udzielają prawo:

- 1) trwałe (ciągłe) choroby,
- 2) czynności, które nieobecności częstotliwéj i długo trwającéj wymagają;
- 3) wiek przeszło 60 lat;
- 4) administracya dawniej prowadzona urzędu bezpłatnego za najbliższe trzy lata;
- 5) administracya innego publicznego urzędu;
- 6) praktyka lekarska albo chirurgiczna;
- 7) inne szczególne stosunki, które wedle zdania rady gminnej ważną ekuzacyą uzasadniają.

Kto się, nie mając jednego z tych powodów ekuzacyi za sobą, wzbrania miejsca bezpłatnego w administracyi gminnej albo zastępstwa przyjąć, albo miejscem jeszcze nie trzy lata zawiadywaném nadal zawiadywać, jako téż ten, który się od zawiadywania takich miejsc faktycznie usuwa, uchwałą rady gminnej na utratę 3 aż do 6 lat wyborcom gminnym w niniejszej ustawie nadanych praw skazanym być może.

Uchwała rady gminnej potrzebuje potwierdzenia władzy dozorczéj. (§. 138.)

Tytuł VI.

O dozorze nad administracyą gminną.

§. 138.

Dozór nad administracyą spraw gminnych, o ile przez przepisy niniejszej ustawy co innego wyraźnie nie jest ustanowioném,

przy gminach przeszło 10,000 mieszkańców mających od rady obwodowej, przy innych gminach w pierwszej instancji od komitetu powiatowego, a w drugiej instancji od rady obwodowej wykonanym zostanie. Taż ostatnia komitetowi powiatowemu polecenia może udzielać.

§. 139.

Zażalenia względem decyzji w sprawach gminnych tylko w przeciągu czterech tygodni po wręczeniu albo ogłoszeniu zaniezione być mogą, o ile takowe przez postanowienia niniejszej ustawy do innych terminów nie są wiązane.

§. 140.

Jeżeli rada gminna uchwałę postanowiła, która upoważnienia jej przechodzi, ustawy albo dobro krajowe nadwiera, natenczas burmistrz albo przełożony gminny, a przy gminach zbiorowych przełożony takowych, z urzędu albo na rozkaz władzy administracyjnej rządowej wykonanie ma zakazać; tenże jest natenczas obowiązany, decyzji prezydenta regencyjnego natychmiast zasięgnąć i radę gminną o tém uwiadomić.

Prezydent regencyjny swoją decyzją po naradzeniu się z radą obwodową z wymienieniem powodów ma wydać.

§. 141.

Jeżeli rada gminna zaniedba, albo się wzbrania, prestatycie do gminy prawnie należące, do etatu ekonomii podać, albo nadzwyczajnie potwierdzić, natenczas prezydent regencyjny po naradzeniu się z radą obwodową, pod wymienieniem ustawy, zapisanie do etatu z urzędu skutecznici każe, albo ustanowi odnośnie nadzwyczajny wydatek.

§. 142.

Przeciw decyzji prezydenta regencyjnego w przypadkach §§. 140. i 141. radzie gminnej w przeciągu 10 dni odwołanie się do Ministra spraw wewnętrznych służy.

Przy gminach, które wedle postanowień tytułu III. zawiadywane zostaną, decyzja w §§. 140. i 141. prezydentowi regencyjnemu po słuchaniu rady obwodowej zastrzeżona należy do radcy ziemiańskiego po wysłuchaniu komitetu powiatowego. Przeciwno decyzji radcy ziemiańskiego wśród 10 dni odwołanie do prezydenta regencyjnego ma miejsce.

§. 143.

Minister spraw wewnętrznych może przełożenstwo gminne, radę gminną albo radę gminy zbiorowej tymczasowo i najdlużej na rok jeden od swych czynności oddalić i takowe osobnym komisarzom poruczyć. Ostateczne postanowienie nastąpi potem

w drodze ustawy, której projekt ma być przedłożonym Izbow, skoro takowe się zebrały.

§. 144.

Względem przestępstw służbowych burmistrzów, członków przelożenia i innych urzędników gminnych dotyczące ustawy zastosowanie znajdują.

Tytuł VII.

Postanowienia wykonawcze i przemijające.

§. 145.

Postanowienia przemijające do wykonania niniejszej ustawy potrzebne, Minister spraw wewnętrznych wyda.

§. 146.

Gdzie obwody gminne jeszcze nie istnieją, najprzód utworzenie takowych w sposobie celom związku gminnego odpowiadającym ma być uskutecznoném. W szczególności pojedyncze posiadłości i majątności, które do żadnej jeszcze nie należą gminy, za samobytne gminy uznane, albo pomiędzy sobą na gminy połączone, albo z gminami już istnącemi złączone zostaną.

Pojedyncze grunta, które w obwodzie gminy jakiej są położone, lecz dotąd do innej należały gminy, do pierwszej (gminy) wcielone być mają.

§. 147.

Wykonanie niniejszych postanowień (§. 146.) i do tego mogące być potrzebném regulowanie stósunków majątkowych, cząstek nowo połączonych do związku gminnego nastąpi po słuchaniu dotyczących interessentów przez kommissyą powiatową w każdym powiecie ustanowioną, od której odwołanie się do mającej być w każdym obwodzie regencyjnym utworzonej kommissyi obwodowej ma miejsce. Kommissya obwodowa decyduje stanowczo nad uchwałami zaczepionemi kommissyi powiatowej. W wszystkich przypadkach uchwały takowe podlegają potwierdzeniu Ministra spraw wewnętrznych.

§. 148.

Komissya powiatowa składa się:

- 1) z mianowanego od regencyi Komissarza, który przewodniczy i przy równości głosów stanowi;
- 2) z 3 deputowanych albo ich zastępców, którzy obrani będą z pomiędzy posiedzicieli gruntów aż dotąd w stanie posiedzicieli dóbr rycerskich zastąpionych;
- 3) z trzech obranych deputowanych gmin wiejskich, którzy są członkami sejmu powiatowego, albo z ich zastępców. Jeżeli

gminy wiejskie na sejmach powiatowych przez więcej jak trzech obranych deputowanych są zastąpione, natenczas ci z swego grona trzech członków komisyy mają obrać;

- 4) z trzech od zastępców miast na sejmach powiatowych obranych deputowanych albo ich zastępców.

§. 149.

Komisyya obwodowa składa się:

- 1) z Prezydenta regencyi, który przedwodniczy i przy równości głosów stanowi;
- 2) z trzech aż dotąd w stanie posiedzicieli dóbr rycerskich zastąpionych posiedzicieli gruntów albo ich zastępców;
- 3) z trzech aż dotąd w stanie gmin wiejskich zastąpionych posiedzicieli gruntowych lub ich zastępców miast;
- 4) z trzech reprezentantów miast.

Członkowie od 2 aż do 4 wymienieni od Ministra spraw wewnętrznych po zasięgnięciu sprawozdania prezydenta regencyi i naczelnego prezydenta mianowani zostaną.

Decyzye komisyyi powiatowych i obwodowych następują wedle większości głosów. Jeżeli przy nowém utworzeniu obwodu gminnego żadne miasto nie jest interesowane, natenczas reprezentanci miast przy dotyczących uchwałach mają się wstrzymać od głosowania; toż samo w przypadku, jeżeli miasto jest interessowanem (zastępcy) reprezentanci klasy 2. i 3. uczynić mają, któraby w tém nie miała żadnego interesu.

§. 150.

Zmiana już istnących obwodów gmin zbiorowych (burmistrzostw w prowincyi Reńskiej, urzędów w prowincyi Westfalskiej,) może, jeżeli wszystkie dotyczące gminy na to się nie zgadzają, dopiero po zaprowadzeniu nowego regulaminu powiatowego, obwodowego i prowincyalnego nastąpić. Zebranie prowincyalne potem z przyzwoleniem Króla w téj mierze potrzebne powszechne postanowienia ma wydać,

§. 151.

Zmiana istnących albo stósownie do §. 146. nowo utworzonych obwodów gminnych dopiero natenczas nastąpić może, jeżeli niniejsza ustawa zupełnie w wykonanie jest wprowadzoną, wyjąwszy że dwie albo kilka dotychczasowych gmin zaraz przy zaprowadzeniu niniejszego regulaminu gminnego w jedną gminę się chcą połączyć.

§. 152.

Czynności, które w niniejszej ustawie radzie gminnej, przełożeniu gminnemu, burmistrzowi, komitetowi powiatowemu

5409/10/78

90, -

i radzie obwodowej są nadane, mają, gdzie i dopóki władze takowe jeszcze nie istnieją, od tych władz być wykonane, które Minister spraw wewnętrznych oznaczy.

§. 153.

Jeżeli nowo obrana rada gminna po naradzeniu się, które dwa razy od ośmiu do ośmiu dni się odbywało, jest tego zdania, żeby było przyzwolitęm, zamiast kolegiałnego przełożęństwa gminnego, tylko burmistrza mającego zarazem przewodnictwo w radzie gminnej z jednym albo z kilku assystentami obrać, natenczas pozostaje się przy tém urządzeniu aż do dalszego postanowienia zebrania prowincyalnego.

§. 154.

Przy zaprowadzeniu regulaminu gminnego terażniejsze zastępstwo gminne, gdzie takowe istnieje, z przyzwoleniem rady obwodowej uchwalić może, czyli pierwsze postanowienia tyt. II. albo tyt. III. do gminy zastosowanie znajdować mogą.

§. 155.

Dla gmin, dla których obrane zastępstwo aż dotąd nie istniało, i w których przypuszczenia do zaprowadzenia takiej reprezentacyi i utworzonego wedle przepisu tytułu III. przełożęństwa gminnego, również i teraz jeszcze miejsca nie mają, z zastrzeżeniem innego postanowienia zebrania prowincyalnego, tymczasem przełożony od władzy dozorczej mianowanym być może, który administracyą ma prowadzić i gminę zastępować. Przy wyborze zastępcy tego szczególnie posiedziciele gruntu należący do gminy, przypuszciewszy ich zdatność, uwzględnieni być mają.

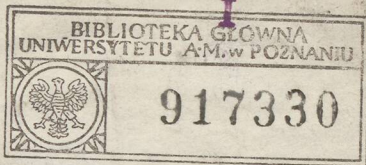
§. 156.

Czas, z którym w pojedynczych gminach zaprowadzenie niniejszego regulaminu gminnego dokonaniem zostanie, przez dziennik urzędowy obwodu do publicznej ma być podanym wiadomości. Od tego czasu dla dotyczących gmin dotychczasowe ustawy i rozporządzenia względem urządzenia gmin moc tracą zobowiązującą.

§. 157.

Dotychczasowi nie obrani i nie wyrażnie za wypowiedzeniem ustanowieni nadburmistrze, burmistrze i wojtowie, którzy przy zaprowadzeniu niniejszego regulaminu gminnego, ani w swych urzędach i dochodach pozostawieni, ani gdzie indziej z równym dochodem ustanowieni nie zostaną, mają, o ile na ten przypadek już dawniej inne zobowiązujące postanowienie wydanęm nie zostało, prawo do pensyi.

Ci urzędnicy, którzy za wypowiedzeniem są ustanowieni, którego jednakowoż wedle obserwancyi nigdy albo tylko z powodów szczególnych używano, jak urzędnicy na czas życia umieszczeni,

uważani być mają, jeżeli je... dla których wypowiedzenie jest zastrzeżonem. Urzędnikom tylko tymczasowo i kommissorycznie, bez oznaczania czasu ustanowionym, prawo do służby dopiero po 6letniej służbie.

Pensya wynosi:

po krótszej niżeli 12letniej służbie $\frac{1}{4}$, po 12 albo przeszło 12letniej służbie $\frac{1}{2}$, a po 24letniej służbie $\frac{2}{3}$, dotychczasowego czystego dochodu z służby. Pensya upada o tyle, albo pozostaje w zawieszeniu, o ile pensyonowany przez inne umieszczenie w służbie rządowej albo gminnej dochód pobiera, który z dorachowaniem pensyi jego dochód dawniejszy przechodzi. Sołtysowie i przełożeni miejscowi i gminni nie mają żadnego prawa do pensyi.

Pensye od gmin, w których urzędnicy teraz są ustanowieni, udzielone zostana.

§. 158.

Wszyscy w §. 157. nieoznaczeni urzędnicy gminni w swych urzędach mają być pozostawieni i dotychczasowe ich prawa do pensyi pozostają w mocy.

Na dowód Nasz Najwyższy własnoręczny podpis i Królewska pieczęć wyciśniona.

Dan Charlottenburg, dnia 11. Marca 1850.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

Hr. Brandenburg. Ladenberg. Manteuffel. v. d. Heydt.

Rabe. Simons. Schleinitz. Stockhausen.

